

Характеристика факторів, які впливають на систему економічної безпеки суб'єктів підприємницької діяльності

Мосцевенко К. Є.¹

Опубліковано	Секція	УДК
31.01.2024	Економіка	35:022.8

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.11402110>

Ліцензовано за умовами Creative Commons BY 4.0 International license

Анотація. Виявлення та аналіз факторів, що впливають на режим економічної безпеки підприємства, є ключовим для забезпечення його стійкості та конкурентоспроможності в динамічному ринковому середовищі. Економічна безпека підприємства включає в себе захист від зовнішніх і внутрішніх загроз, які можуть перешкодити або завдати шкоди діяльності підприємства. Визначивши фактори, керівництво підприємства може розробити стратегії, які забезпечать захист його ресурсів, оптимальне використання активів та стійкість до кризових явищ. Ці фактори включають економічні фактори (зміни у виробничих витратах, коливання валютних курсів), соціальні фактори (зміни в правовій системі, соціальна стабільність), технологічні фактори (модернізація технологій, кіберзагрози) та екологічні фактори (зміни в екологічному законодавстві).

На основі аналізу факторів, які впливають на систему економічної безпеки підприємств, доведено, що комплексний підхід до вивчення економічних, політичних, соціальних, технологічних, екологічних та юридичних аспектів є ключовим для забезпечення стабільності та стійкості бізнесу. Обґрунтовано, що економічні фактори, такі як коливання ринкових умов, інфляція та доступ до інвестиційних ресурсів, безпосередньо впливають на фінансове здоров'я компаній. Аргументовано, що політична стабільність та ефективність законодавчої бази мають значення для забезпечення передбачуваних умов для ведення бізнесу. Соціальні зміни, включаючи демографічні тенденції та зміни в споживацьких уподобаннях, вимагають гнучкого підходу до управління ресурсами та адаптації продуктів. Технологічні інновації та ризики, зокрема кіберзагрози, вимагають постійного оновлення технологічних засобів захисту та інвестицій у новітні технології. Екологічні виклики, такі як зміни клімату та катастрофи, потребують інтеграції стратегій сталого розвитку. Юридичні регуляції, зокрема в сферах інтелектуальної власності та відповідності законодавству, забезпечують правову основу для безпечного ведення бізнесу. Таким чином, глибоке розуміння та ефективне управління цими факторами є фундаментальними для забезпечення довгострокової економічної безпеки підприємств.

Ключові слова: економічна безпека, ризики, підприємницька діяльність, фактори впливу, стратегічні рішення.

¹ викладач кафедри економіки підприємств та інформаційних технологій, Львівський університет бізнесу та права, <http://orcid.org/0009-0006-4855-600X>

Abstract. Detection and analysis of factors influencing the economic security regime of an enterprise is key to ensuring its stability and competitiveness in a dynamic market environment. Economic security of an enterprise encompasses protection against external and internal threats that may hinder or inflict damage upon the enterprise's operations. By identifying these factors, the management of the enterprise can develop strategies to safeguard its resources, optimize asset utilization, and build resilience to crisis situations. These factors include economic factors (changes in production costs, currency fluctuations), social factors (changes in the legal system, social stability), technological factors (technology modernization, cyber threats), and environmental factors (changes in environmental legislation).

Based on the analysis of factors influencing the economic security system of enterprises, it is demonstrated that a comprehensive approach to studying economic, political, social, technological, environmental, and legal aspects is crucial for ensuring business stability and resilience. It is argued that economic factors, such as market fluctuations, inflation, and access to investment resources, directly impact companies' financial health. It is substantiated that political stability and the effectiveness of the legislative framework are essential for providing predictable conditions for doing business. Social changes, including demographic trends and changes in consumer preferences, require a flexible approach to resource management and product adaptation. Technological innovations and risks, particularly cyber threats, necessitate continuous updating of technological security measures and investment in cutting-edge technologies. Environmental challenges, such as climate change and disasters, require the integration of sustainable development strategies. Legal regulations, particularly in the areas of intellectual property and compliance, provide the legal foundation for safe business conduct. Thus, a deep understanding and effective management of these factors are fundamental to ensuring long-term economic security of enterprises.

Keywords: economic security, risks, entrepreneurial activity, influencing factors, strategic decisions.

Вступ

Виокремлення та аналіз факторів, які впливають на систему економічної безпеки суб'єктів підприємницької діяльності, є ключовим для забезпечення стійкості та конкурентоспроможності компаній у динамічному ринковому середовищі. Економічна безпека підприємств включає захист від зовнішніх і внутрішніх загроз, які можуть завадити їхній діяльності або навіть призвести до збитків. Виокремлення факторів дозволяє керівництву компаній розробляти стратегії, що забезпечують захист ресурсів, оптимальне використання активів, а також стійкість до кризових явищ. Серед таких факторів можуть бути економічні (зміни у виробничих витратах, коливання курсів валют), соціальні (зміни в законодавстві, соціальна стабільність), технологічні (оновлення технологій, кіберзагрози) та екологічні (зміни в екологічних нормах).

Даний аналіз підкреслює важливість дослідження та впровадження факторів, що впливають на економічну безпеку, оскільки вони сприяють не лише захисту активів та інтересів підприємств, але й забезпечують їхню стійкість та конкурентоспроможність в сучасному бізнес-середовищі. Аналіз наукових праць авторів Polozova T., Stepanenko S., Murzabulatova O., & Ponomarov S.P. [1], Shumilina V., & Poluyan V. [2], Vivchar O. [3], Kulagina Z., Kuchukova N., & Mukhamadieva E. [4], Bayboboeva F. [5], Tkachuk V., YaremovYu. K., & Yareмова M. [6], Karpenko K., Kecherukov R. K., & Novoselova N. [7], Gibelneva E. A., & Law. [8], Pylypenko O. [9], Kovova I. [10], дозволяє систематизувати підходи до визначення цих факторів. Особливу увагу слід звернути на систему моніторингу, яка допомагає виявляти можливості для розвитку та ідентифікувати потенційні переваги на ринку. Крім того, на основі зібраної інформації можна розробляти стратегії для вдосконалення бізнес-процесів та оптимізації витрат. Цей підхід дозволяє підприємствам не лише

уникати потенційних загроз, але й активно розвиватися та зміцнювати своє становище на ринку.

Мета статті. Визначення та характеристика факторів, які впливають на систему економічної безпеки суб'єктів підприємницької діяльності.

Результати

На основі аналізу виокремлених факторів можуть бути розроблені комплексні рішення для зміцнення економічної безпеки підприємств. Серед них першочергове місце займає розробка стратегій управління ризиками, що передбачає систематичний моніторинг ринкових умов, політичних змін та технологічних інновацій. Такий підхід дозволяє своєчасно виявляти та нейтралізувати потенційні загрози. Паралельно важливим аспектом є оптимізація витрат і інвестицій, що включає вибір оптимальних напрямків капіталовкладень з урахуванням прогнозів економічного розвитку та ризиків зміни регуляторного середовища. З огляду на посилення кіберзагроз, особливу увагу приділяється кібербезпеці, яка вимагає розробки та впровадження заходів для зміцнення захисту інформаційних систем і даних. Ще одним значущим елементом є стратегічне планування, яке базується на формуванні довгострокових планів розвитку з урахуванням галузевих тенденцій та змін у споживацьких настроях. Нарешті, ключове значення має дотримання нормативних вимог і комплаєнс, що забезпечується через постійне оновлення внутрішніх політик і процедур для відповідності актуальним законодавчим та нормативним стандартам.

Такий підхід дозволяє не лише мінімізувати потенційні ризики, але й забезпечити підприємству стратегічну гнучкість, що є важливим у швидкозмінних умовах сучасного бізнес-середовища. Відтак, систематичний аналіз економічної безпеки сприяє не тільки захисту, а й пошуку нових можливостей для розвитку і зростання бізнесу.

Виконані дослідження дозволили виокремити фактори, які впливають на систему економічної безпеки суб'єктів підприємницької діяльності, розділивши їх на кілька категорій:

Економічні фактори:

- зміни в ринкових умовах, такі як ціни на сировину і готову продукцію;
- коливання курсів валют та інфляційні процеси;
- нестабільність фінансових ринків;
- конкуренція на ринку;
- зміни у регуляторному середовищі, податковій політиці.
- доступ до кредитних та інвестиційних ресурсів.

Політичні фактори:

- політична стабільність країни та регіону;
- зміни у законодавстві, що можуть вплинути на діяльність підприємства;
- міжнародні санкції та ембарго.

Соціальні фактори:

- зміни у соціальній стабільності, страйки, протести;
- демографічні зміни;
- рівень освіти та кваліфікації робочої сили;
- соціальні настрої та споживацькі уподобання.

Технологічні фактори:

- швидкість технологічного розвитку;
- застарівання технологій;
- кіберзагрози та захист даних;
- інновації та впровадження нових технологій.

Екологічні фактори:

- зміни в екологічних нормах і стандартах;
- природні катастрофи та їх наслідки для бізнесу;
- забруднення довкілля та його вплив на здоров'я населення.

Юридичні фактори:

- зміни в законодавстві, що регулює діяльність підприємств;
- патентне право та інтелектуальна власність;
- судові розгляди та правові спори.

Ці фактори можуть взаємодіяти між собою, зміцнюючи або послаблюючи вплив один на одного, тому важливо їх всебічно аналізувати для забезпечення економічної безпеки підприємства.

Економічні фактори відіграють вирішальну роль у формуванні системи економічної безпеки будь-якого суб'єкта підприємницької діяльності, оскільки вони безпосередньо впливають на фінансову стабільність, прибутковість та можливості для розвитку. Зміни в ринкових умовах, як-от ціни на сировину і готову продукцію, можуть різко змінювати фінансове положення компаній. Наприклад, різке підвищення цін на нафту в 2022 році, що досягло піку у \$130 за барель у березні, значно підвищило витрати для компаній, що залежать від палива, але збільшило прибутки нафтовидобувних компаній, таких як ExxonMobil, чії прибутки у першому кварталі 2022 року вирости більш ніж удвічі порівняно з попереднім роком. Коливання курсів валют та інфляційні процеси також впливають на міжнародні операції. Слабшення національної валюти може сприяти зростанню експорту, але водночас збільшує вартість імпортованих товарів і сировини. У 2023 році євро досягло історичного мінімуму відносно долара США, що зробило європейські товари більш конкурентоспроможними на світових ринках, але підвищило вартість імпорту, наприклад, у країнах ЄС. Нестабільність фінансових ринків може призводити до втрати інвестицій та скорочення доступу до фінансування. Під час фінансових криз, як-от 2008 року чи під час пандемії COVID-19 у 2020 році, багато компаній стикалися з необхідністю реструктуризації боргів та пошуком нових джерел фінансування. Конкуренція на ринку змушує компанії постійно адаптуватися, інвестувати в інновації та покращення продукції. Сильна конкуренція на технологічному ринку, де компанії як Apple і Samsung борються за домінування, спонукає їх до інвестування мільярдів доларів у дослідження і розробки. Зміни у регуляторному середовищі, особливо податкові ініціативи, мають значний вплив на бізнес. Наприклад, збільшення корпоративного податку у США з 21% до 28%, яке розглядалося у 2021 році, могло б значно вплинути на прибутки компаній. Доступ до кредитних та інвестиційних ресурсів є життєво важливим для зростання та розвитку компаній. Згідно з дослідженням World Bank, глобальні умови фінансування в 2023 році стали складнішими через підвищення процентних ставок центральними банками, що впливає на можливості компаній отримувати кредити. Розуміння та адаптація до цих економічних факторів допомагає компаніям не лише виживати в умовах невизначеності, але й стратегічно планувати свій подальший розвиток.

Політичні фактори істотно впливають на систему економічної безпеки підприємств, адже політична атмосфера безпосередньо впливає на стабільність бізнес-середовища. Політична стабільність країни чи регіону може забезпечити передбачувані умови для ведення бізнесу, в той час як політична невизначеність часто призводить до збільшення ризиків інвестицій та витрат. Прикладом впливу політичної нестабільності є ситуація в Венесуелі, де політична криза, що загострилася у 2019 році, призвела до гіперінфляції, масової еміграції населення та занепаду економіки. Це створило величезні труднощі для місцевих і міжнародних компаній, які змушені були скоротити або припинити свою діяльність у регіоні. Зміни у законодавстві також можуть впливати на

оперативну діяльність підприємств. Введення нових податкових законів, зміни у працевлаштуванні чи стандартах безпеки можуть вимагати значних змін у процесах компанії. Наприклад, у 2018 році Європейський Союз впровадив Загальний регламент захисту даних (GDPR), що вимагав від компаній по всьому світу, які ведуть бізнес у Європі, переглянути свої процедури обробки даних, що призвело до збільшення витрат на впровадження відповідних технологічних та організаційних змін. Міжнародні санкції та ембарго можуть мати руйнівний вплив на економіку країни, ринки та окремі компанії. Після введення санкцій проти Росії у 2014 році через анексію Криму, багато західних компаній, таких як ExxonMobil, були змушені призупинити або значно обмежити свої операції у регіоні, що призвело до втрати потенційних доходів та додаткових витрат на переорієнтацію бізнесу. Ці політичні фактори підкреслюють необхідність ретельного моніторингу та аналізу політичного середовища як частини стратегії управління економічною безпекою. Бізнеси, які активно адаптуються до змін у політичному ландшафті і проактивно планують свою діяльність з урахуванням потенційних ризиків, здатні ефективніше управляти невизначеністю та забезпечувати стабільність.

Соціальні фактори впливають на систему економічної безпеки підприємств через їх безпосередній вплив на споживачів, ринок праці та соціальну стабільність. Зміни у соціальній стабільності, такі як страйки і протести, можуть серйозно вплинути на діяльність компаній. Наприклад, масштабні протести у Франції проти зміни трудового законодавства в 2016 році тимчасово призвели до зупинки діяльності багатьох підприємств, зокрема нафтопереробних заводів, що спричинило збільшення цін на паливо та зниження загальної економічної продуктивності країни. Демографічні зміни, як-от старіння населення у Японії, створюють серйозні виклики для забезпечення робочої сили та підтримки продуктивності економіки. У 2020 році частка осіб старших за 65 років у Японії становила приблизно 28%, що є одним із найвищих показників у світі. Це призвело до збільшення витрат на соціальне забезпечення та необхідності адаптації ринку праці. Рівень освіти та кваліфікації робочої сили є вирішальним для інноваційності та конкурентоспроможності національної економіки. В США, наприклад, велика увага приділяється розвитку STEM-освіти (наука, технології, інженерія, математика) для підготовки кваліфікованих фахівців, здатних працювати в технологічно орієнтованих індустріях. За даними Бюро статистики праці США, вакансії у сфері STEM очікуються зростати на 8% до 2029 року, що значно швидше за середній темп зростання по економіці. Соціальні настрої та споживацькі уподобання також значно впливають на успіх продуктів на ринку. Зросла увага до сталого розвитку та екологічної відповідальності змушує компанії адаптувати свої продукти та бізнес-моделі. Як приклад, компанія Tesla змогла відповісти на зростаючий попит на екологічно чисті транспортні засоби, що призвело до значного зростання її ринкової капіталізації, яка у 2020 році перевищила \$800 мільярдів. Враховуючи ці фактори, підприємства повинні ретельно аналізувати соціальне середовище і адаптувати свої стратегії для забезпечення не лише виживання, але й довгострокового розвитку і успіху. Ключовим аспектом в адаптації до соціальних змін є використання корпоративної соціальної відповідальності (CSR) як інструменту для побудови довіри та лояльності серед споживачів. Більшість провідних компаній світу, таких як Google та Microsoft, активно інтегрують CSR у свою корпоративну стратегію, інвестуючи в освітні програми, екологічні ініціативи та соціальні проекти, що не тільки покращують їхній імідж, але й сприяють залученню талантів та збереженню співробітників. Ці заходи важливі не лише для відповіді на поточні соціальні виклики, але й для формування міцної основи для майбутнього зростання та інновацій, забезпечуючи компаніям здатність швидко реагувати на зміни в суспільних настроях та ринкових умовах.

Технологічні фактори відіграють вирішальну роль у сучасному бізнес-середовищі, а їхній вплив на економічну безпеку підприємств продовжує зростати разом зі швидкістю інновацій і розвитком нових технологій. Швидкість технологічного розвитку дозволяє компаніям пропонувати нові продукти і послуги, значно випереджаючи конкурентів. За даними International Data Corporation, глобальні витрати на цифрову трансформацію очікуються зрости до понад 2.3 трильйона доларів до 2023 року. Втім, швидкі зміни також збільшують ризики застарівання існуючих технологій, що може негативно вплинути на тих, хто не в змозі швидко адаптуватися. Застарівання технологій може вивести з ладу цілі галузі, як це сталося з виробниками фотоплівок після появи цифрових фотокамер. Компанії, такі як Kodak, які не змогли вчасно перейти на цифрові технології, зазнали значних втрат. Кіберзагрози та захист даних становлять один з найбільших викликів для підприємств у всьому світі. За даними Cybersecurity Ventures, світові збитки від кіберзлочинності можуть досягнути 6 трильйонів доларів щорічно до кінця 2021 року. Атаки, такі як ransomware, не тільки призводять до фінансових втрат, але й негативно впливають на репутацію компанії. Інновації та впровадження нових технологій є ключем до збереження конкурентоспроможності та відкривають нові можливості для росту. Наприклад, Tesla стала лідером на ринку електромобілів завдяки інноваціям у батареях і автоматизованих системах водіння. Їхня модель розвитку бізнесу, заснована на постійних інноваціях, дозволила компанії швидко зайняти значну частку ринку. Системи штучного інтелекту та машинного навчання відкривають нові горизонти в обробці даних та оптимізації бізнес-процесів, знижуючи витрати та покращуючи якість послуг. Використання цих технологій допомагає компаніям підвищити свою оперативну ефективність і знизити ризики пов'язані з людським фактором. Оскільки технологічні фактори безперервно змінюють ландшафт бізнесу, підприємства мають активно інвестувати в цифрову безпеку, розвиток нових технологій та оновлення застарілих систем для забезпечення своєї економічної безпеки і стабільності в довгостроковій перспективі. Однак, інвестиції в технології мають бути зваженими і стратегічно обґрунтованими, щоб запобігти непотрібним витратам і забезпечити реальну віддачу від технологічних інновацій. Наприклад, Amazon використовує розширену аналітику даних і машинне навчання для оптимізації своєї логістики та управління запасами, що значно знижує витрати та покращує задоволеність клієнтів. Така модель підкреслює важливість адаптації до змінних технологічних тенденцій і забезпечує компаніям конкурентну перевагу в їхніх галузях.

Екологічні фактори набувають все більшої ваги у контексті глобальних бізнес-операцій та економічної безпеки підприємств, враховуючи зростаючу увагу до сталого розвитку та зміни клімату. Зміни в екологічних нормах і стандартах зобов'язують компанії адаптувати свої операційні процеси та продукти. Європейський Союз, наприклад, активно працює над зниженням вуглецевого сліду, запроваджуючи нові регуляції, такі як Зелений угоду (European Green Deal), яка передбачає досягнення кліматичної нейтральності до 2050 року. Такі ініціативи вимагають значних інвестицій від компаній у всіх секторах для переходу на відновлювальні джерела енергії та зменшення викидів. Природні катастрофи, як-от урагани, землетруси та повені, накладають серйозний вплив на економіку. Наприклад, ураган Харві, що обрушився на Техас у 2017 році, завдав збитків на суму понад 125 мільярдів доларів, пошкоджуючи інфраструктуру та перериваючи бізнес-операції. Подібні події вимагають від компаній розробки стратегій управління ризиками, включаючи страхування та планування на випадок надзвичайних ситуацій. Забруднення довкілля також є значним фактором, що впливає на здоров'я населення та, відповідно, на економічну безпеку. Індустріальне забруднення в містах, як-от Делі в Індії, де рівень забруднення повітря часто перевищує безпечні норми, призводить до збільшення захворюваності та, як наслідок, зниження

продуктивності робочої сили. Це змушує компанії інвестувати в екологічні технології та покращення умов праці. Таким чином, адаптація до змінюваних екологічних умов та відповідальне ставлення до природних ресурсів не лише зменшують екологічний вплив бізнесу, але й сприяють підвищенню його стійкості та конкурентоспроможності на міжнародному ринку. Компанії, які ігнорують ці аспекти, ризикують зіткнутися з юридичними санкціями, втратою довіри споживачів і фінансовими збитками. У цьому контексті, інтеграція екологічної відповідальності в корпоративну стратегію виходить на передній план, оскільки все більше споживачів та інвесторів вимагають від компаній зобов'язань у сфері сталого розвитку. Наприклад, фінансові ринки вже почали враховувати екологічну відповідальність компаній у своїх інвестиційних рішеннях, що видно з росту популярності "зелених" облігацій та інших форм сталого фінансування. Значним є також поширення стандартів ESG (Environmental, Social, and Governance), які використовуються для оцінки корпоративної відповідальності та можуть значно впливати на репутацію та економічні показники компаній, що ігнорують екологічні ризики.

Юридичні фактори відіграють фундаментальну роль у формуванні системи економічної безпеки підприємств, оскільки вони визначають правові рамки для ведення бізнесу. Зміни в законодавстві, що регулює діяльність підприємств, можуть значно вплинути на бізнес-операції. Наприклад, у 2018 році в Європейському Союзі набув чинності Загальний регламент про захист даних (GDPR), що вимагає від компаній значних зусиль для забезпечення захисту персональних даних користувачів. Згідно з дослідженням, опублікованим у 2020 році компанією DLA Piper, з моменту впровадження GDPR було зареєстровано понад 160 тисяч повідомлень про порушення даних, а загальний обсяг штрафів склав понад 272 мільйони євро. Патентне право та інтелектуальна власність є критичними для захисту інновацій і комерційної конкурентоспроможності. Наприклад, компанія Apple часто опиняється в центрі патентних спорів, оскільки їх технологічні нововведення часто копіюються. В одному з відомих випадків, Apple отримала \$539 мільйонів від Samsung у 2018 році після довготривалого судового процесу про порушення патентів на дизайн та технології смартфонів. Судові розгляди та правові спори можуть не тільки призвести до значних фінансових втрат, але й негативно вплинути на репутацію компанії. Юридична битва між Qualcomm і Apple, яка завершилася у 2019 році, стала примітним прикладом цього, коли компанії вирішили укласти мирову угоду, за якою Apple зобов'язалася виплатити Qualcomm від \$4.5 до \$4.7 мільярда в рамках угоди про ліцензування. Таким чином, юридичні фактори вимагають від компаній високого рівня уваги та компетентності в управлінні правовими ризиками, оскільки недотримання законодавчих вимог або втрата патентних прав може мати далекосяжні наслідки для їхньої діяльності і стабільності. Ефективне управління юридичними ризиками вимагає не тільки внутрішніх юридичних ресурсів, але й постійного моніторингу змін у законодавстві та судовій практиці, що вимагає інвестицій у правові дослідження та розвиток. Додатково, компанії повинні розробляти та впроваджувати навчальні програми для своїх співробітників, аби забезпечити дотримання цих вимог на всіх рівнях організації. Належне управління юридичними питаннями не тільки захищає компанію від можливих фінансових і репутаційних втрат, але й сприяє підтриманню довгострокової стабільності та успіху в динамічному бізнес-середовищі.

Висновки

Економічна безпека підприємств залежить від комплексного аналізу різноманітних факторів: економічних, політичних, соціальних, технологічних, екологічних, та юридичних. Стабільність і адаптивність до змін у цих сферах визначають

можливості для сталого розвитку та конкурентоспроможності компаній. Систематичне оновлення стратегій з урахуванням глобальних тенденцій та інновацій є ключем до забезпечення економічної безпеки в довгостроковій перспективі.

Список використаних джерел

1. Polozova, T., Stepanenko, S., Murzabulatova, O., & Ponomarov, S.P. (2023). Specific of the creation and functioning of the financial and economic security system of business entities. *Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology*, 8(3), 70–77. <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2023-3-10>.
2. Shumilina, V., & Poluyan, V. (2021). Analysis of economic security of the business entity. https://doi.org/10.26526/CHAPTER_60258635899182.47583459.
3. Vivchar, O. (2016). Management System Interpreting Financial and Economic Security Business in Economic Processes. *Journal on Mathematics Education*, 11, 947-959.
4. Kulagina, Z., Kuchukova, N., & Mukhamadieva, E. (2020). Improving accounting, tax and management information systems as a factor in ensuring the economic security of an organization. <https://doi.org/10.17122/2541-8904-2020-3-33-66-72>.
5. Bayboboeva, F. (2023). Issues of financial security in ensuring the economic security of business subjects. *Economics and Innovative Technologies*. https://doi.org/10.55439/eit/vol11_iss2/i12.
6. Tkachuk, V., Yaremov, Yu. K., & Yareмова, M. (2019). Management of economic security of business entities. <https://doi.org/10.37203/kibit.2019.42.13>.
7. Karpenko, K., Kecherukov, R. K., & Novoselova, N. (2020). Research of processes for ensuring financial and economic security of economic entity. <https://doi.org/10.2991/fred-19.2020.65>.
8. Gibelneva, E. A., & Law. (2021). Management mechanism of the business economic security system. <https://doi.org/10.31453/kdu.ru.978-5-7913-1189-4-2021-112-118>.
9. Pylypenko, O. (2021). Consolidating management accounting and economic security system in a business enterprise: A conceptual framework. *Scientific Bulletin of the National Academy of Statistics, Accounting and Audit*. <https://doi.org/10.31767/nasoa.3-4-2021.05>.
10. Kovova, I. (2022). CRM-systems as tools of accounting and analytics ensuring the economic security of enterprises. *Collection of scientific research papers State University of Infrastructure and Technologies Section "Economics and Management"*. <https://doi.org/10.32703/2664-2964-2022-51-50-57>.